

عنوان مقاله:

اثرات اقتصادی و معیشتی محصولات غیرچوبی در درآمد جنگل نشینان رودسر، استان گیلان؛ مطالعه ی موردی میوه خرمندی (Diospyros lotus)

محل انتشار:

مجله پژوهش های علوم و فناوری چوب و جنگل، دوره 24، شماره 3 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

فرشاد کیوان بهجو - دانشیار دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشکده محقق اردبیلی

سجاد قنبری - استادیار، گروه جنگلداری، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی اهر، دانشگاه تبریز

قربان مرادی - دانش آموخته کارشناسی ارشد جنگلشناسی و اکولوژی جنگل، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی

امید غفارزاده - مربی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه محقق اردبیلی

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: در دهه های اخیر، محصولات غیرچوبی جنگل به عنوان یکی از مولفه های مهم در مدیریت پایدار جنگل و کاهش فقر جوامع محلی شناخته شده اند. این محصولات به عنوان یک منبع درآمد مستمر در کنار سایر فعالیت های درآمدزای خانوارها نظیر کشاورزی و دامداری برای مردم محلی منجر به ایجاد تعلق خاطر و انگیزه برای حفاظت مستمر جنگل ها به عنوان منبع تولید خواهد شد. پی بردن به اهمیت این محصولات بدون شناخت گونه های موجود و آگاهی از میزان تولید ویژگی های کمی و کیفی این منابع امکان پذیر نخواهد بود. هدف از این مطالعه برآورد میزان تولید و اهمیت اقتصادی این محصولات در درآمد خانوارها در سه روستای جنگلی شهرستان رودسر استان گیلان می باشد. مواد و روش ها: در این تحقیق از دو روش آماربرداری و تکمیل پرسشنامه استفاده شد. آماربرداری با 30 قطعه نمونه با ابعاد 100 در 100 متری (یک هکتاری) به صورت تصادفی سیستماتیک انجام شد. در داخل هر قطعه نمونه نزدیکترین درخت به مرکز قطعه نمونه جهت اندازه گیری میزان میوه تولیدی انتخاب شد. در مرحله دوم، به منظور بررسی مسایل اقتصادی اجتماعی از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته و مشاهده مستقیم و به روش سرشماری از 120 خانوار سه روستای مورد مطالعه در تابستان سال 1394 جمع آوری اطلاعات انجام گردید. یافته ها: نتایج نشان داد که به طور متوسط هر پایه حدود 25 کیلوگرم میوه تولید می کند. با توجه به میانگین تعداد گونه خرمندی 17 پایه در هکتار، حدود 425 کیلوگرم میوه در هکتار تولید می شود. مجموع میوه برداشت شده خرمندی بوسيله خانوارها در سه روستای لوسرا، نرماش و سیاهگل چال برابر 3880 کیلوگرم و میانگین برداشت سالانه خانوار 32 کیلوگرم می باشد. درآمد خالص سالانه خانوار از محل برداشت میوه در منطقه مورد مطالعه از 230 تا 2100 هزار ریال تغییر می کند. میزان ارزش مورد انتظار جنگل حاصل از تولید خرمندی به ازای هر هکتار 6050000 ریال می باشد. برداشت این میوه برای 15 نفر روز در سال اشتغال ایجاد کرده است. نتیجه گیری: محصول برداشت شده درآمد نسبتا خوبی برای خانوارها ایجاد می کنند. اما سهم درآمد از محل برداشت این محصولات در درآمد کل خانوارها در شرایط فعلی کم می باشد. علاوه بر این اشتغال زیادی نیز از محل برداشت این محصولات ایجاد می شود. عملیات فرآوری روی این محصولات می تواند درآمد زیادی را برای بهره برداران این محصول ایجاد کند. می توان با تشکیل تعاونی های خرید و فروش توسط مردم محلی، برگزاری کلاسهای ترویجی و راه اندازی کارگاه های فرآوری، درآمد حاصل از این محصولات را افزایش داد. نتیجه گیری: محصول برداشت شده درآمد نسبتا خوبی برای خانوارها ایجاد می کنند. اما سهم درآمد از محل برداشت این محصولات در درآمد کل خانوارها در شرایط فعلی کم می باشد. علاوه بر این اشتغال زیادی نیز از محل برداشت این محصولات ایجاد می شود. با توجه به ارزش افزوده زیادی که از برداشت این محصول ایجاد می شود، عملیات فرآوری روی این محصولات می تواند درآمد زیادی را برای بهره برد ...

کلمات کلیدی:

اقتصاد خانوارها، برداشت، تولید میوه، اشتغال، کارگاه های فرآوری

